

خبر

۲۵ مصدوم حادثه بندرعباس همچنان بستری‌اند

ایلنا: براساس اعلام رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان هرمزگان، آخرین آمارها را انفجار بندرعباس نشان می‌دهد تاکنون هزارو ۵۶۶ مجروح با طیف علائم از خفیف تا شدید به مراکز درمانی مراجعه کرده‌اند. از این تعداد، پنج مورد فوتی ثبت شد. از هزارو ۵۱۶ نفر، ۱۷ مورد به شیراز اعزام شدند که تقریباً بیش از ۵۰ درصد آنها آسیب‌های چشمی داشتند. تا به این لحظه، حدود ۱۹۳ جراحی برای آنها انجام شده است. درمجموع در این هشت روز، تقریباً ۳۸ مورد بستری در بیمارستان‌ها گزارش شده است. درحال حاضر ۲۵ بیمار باقی‌مانده در بیمارستان‌ها هستند که از این تعداد، پنج نفر در آی‌سی‌یو بستری‌اند. به طور کلی، بیماران به اتاق عمل منتقل شده و بیمار بعدی نیز در حال پذیرش است. این آمار نشان‌دهنده حجم بالای کار و تلاش‌های انجام‌شده برای ارائه خدمات به مجروحان است. شاه‌رخ، در توضیح روز حادثه گفت: «در لحظه انفجار، ما در حال عبور از خیابان بودیم. از سمت بیمارستان شریعتی بندرعباس به سمت دادسرا می‌رفتم که ناگهان صدای بسیار مهیبی به گوش رسید. تصورم این بود که یک کیپسول گاز منفجر شده است، درحالی‌که فاصله‌ام حدود ۲۵ متر بود و این نشان‌دهنده شدت انفجار بود». او ادامه داد: «بلافاصله تیمی تشکیل دادیم و در اولین تماسی که گرفتم، ابعاد حادثه را مطرح و سناریوهای ممکن را بررسی کردم. با دستور وزیر بهداشت، دانشگاه‌های علوم پزشکی شیراز، اهواز، کرمان و یزد و پوشهر ۵۰۰ تخت به‌عنوان پشتیبانی در اختیار ما قرار دادند. در همان ساعت اول بیش از ۵۰ آمبولانس به محل حادثه اعزام شدند و تقریباً ۳۰ دستگاه دیگر نیز به آنها ملحق شدند. در یک ساعت اول، بیش از ۵۰ جراح در شش بیمارستان مستقر شدند. به گفته او، در ساعت اول، جراحان گوش و حلق و بینی و جراحان متخصص داخلی به کمک آمدند و حدود ۵۲ نفر از آنها در محل حاضر شدند. به هر حال، در نظر گرفته شد که بیماران اورژانسی وارد مدار شوند. تا به این لحظه، حدود ۱۹۸ عمل جراحی انجام شده و هزارو ۵۶۶ مجروح ثبت شده‌اند که هزارو ۵۱۶ نفر از آنها ترخیص شده‌اند و درحال‌حاضر ۲۵ بیمار بستری‌اند.

نیمی ازبیماران روان پزشکی برای درمان مراجعه نمی‌کنند

ایلنا: بنا بر اعلام رئیس بیمارستان روان‌پزشکی روزه، پیمایش‌ها نشان می‌دهند که تقریباً نیمی از افرادی که دچار بیماری روان‌پزشکی هستند، هیچ مراجعه‌ای به پزشک نداشته‌اند. امیرحسین جعفری، ادامه داد: «پیمایش‌هایی که در سطح کشور در سال‌های گذشته انجام شده، نشان می‌دهد که حدود ۲۱ تا ۲۶ درصد افراد جامعه ممکن است یک نوع بیماری روان‌پزشکی داشته باشند. وقتی می‌گوئیم بیماری روان‌پزشکی، منظور ما شامل عموم بیماری‌هاست که شامل افسردگی، بیماری‌های اضطرابی، وسواس، بیش‌فعالی و همچنین بیماری‌های دیگر مانند اختلالات جنسی، بیماری‌های شدید روان‌پزشکی، دوقطبی، اسکیزوفرنی و موارد مشابه می‌شود». او ادامه داد: «تقریباً می‌توان گفت که از هر چهار نفر، یک نفر مبتلا به یکی از این بیماری‌هاست و پیمایش‌ها نشان داده‌اند که تقریباً نیمی از افرادی که دچار بیماری روان‌پزشکی هستند، هیچ مراجعه‌ای به پزشک نداشته‌اند. همان نکته‌ای که اشاره کردم، بیماری‌های‌شان مزمن شده و بر خانواده‌شان تأثیر گذاشته، اما درمان را پیگیری نکرده‌اند. تقریباً نصف بیماران روان‌پزشکی ما به پزشک مراجعه نکرده‌اند».

هشدار نسبت به روند تغییر اقلیم

استان: رئیس مرکز ملی تغییر اقلیم و مدیریت بحران خشک‌سالی یا هشدار نسبت به روند تغییرات اقلیمی در ایران می‌گوید: «اقلیم کشور به تدریج در حال تبدیل به اقلیم کشورهای جنوبی‌تر مانند عراق و اردن است و کاهش بارش، افزایش دما و فشار بی‌رویه فعالیت‌های انسانی، شرایطی ایجاد کرده که می‌تواند پایداری سرزمین را تهدید کند». احد وظیفه با اشاره به ناپایداری‌های اقلیمی اخیر در کشورهای منطقه، ادامه می‌دهد: «باید به‌تدریجی مانند بارش برف در مناطق کرم و خشک عربستان مصداق تغییر اقلیم نیستند و فقط نوسانات کوتاه‌مدت اقلیمی به شمار می‌آید که مربوط به عبور یک سامانه یا نفوذ هوای سرد از جنوب است. در واقع شرایط میانگین بلندمدت یک منطقه را نمی‌توان با یک یا چند روز خاص ارزیابی کرد». به گفته او، در تهران نیز ممکن است یک سال برف سنگین ببارد و سالی دما به زیر صفر نرود. اینها نوسانات کوتاه‌مدتی هستند که نباید با روندهای اقلیمی اشتباه گرفته شود؛ «زمستان‌های گذشته در اسفندماه، تهران یک هفته دمای منفی پنج یا شش درجه را تجربه کرد، در حالی که هفته قبل آن کمینه دما حدود چهار تا هشت درجه بود. این تغییرات نشان‌دهنده نوسانات کوتاه‌مدت است. البته تغییر اقلیم باعث شده روندها تغییر کنند. بر همین اساس با نگاه به میانگین ۵۰ سال گذشته، در مجموع سال‌های کم‌بارش بیشتر شده است». او با بیان اینکه اقلیم از میانگین بلندمدت شرایط جوی و زمینی شکل می‌گیرد، افزود: «نوسانات آب‌وهوایی کشور ما سالانه به دلیل قرارگرفتن روی فلات ایران و مجاورت با رشته‌کوه‌هایی چون البرز و زاگرس قابل توجه است اما تغییرات اقلیمی موجب شده است که روند کلی تغییر کند. تعداد سال‌های کم‌بارش در حال افزایش است، در نتیجه ترسالی‌ها کمتر شده است». به گفته او، آنچه اقلیم را می‌سازد، میانگین‌های سالانه و بلندمدت است. این میانگین‌ها نشان می‌دهد که روند آب‌وهوا چگونه تغییر می‌کند که در حال حاضر روند دما افزایشی است و کشور به سمت خشک‌ترشدن پیش می‌رود. البته هر منطقه دارای شرایط خاص خود است. به عنوان مثال، امسال وضعیت بارندگی در گیلان و مازندران خیلی خوب بوده ولی ممکن است سال بعد شرایط برعکس شود و تهران وضعیت بهتری پیدا کند.

دستگیری ۱۱۹ متهم تقلب در کنکور

شرق: رئیس پلیس فتای فراجا از دستگیری ۱۱۹ نفر به اتهام فروش سؤالات کنکور و ابزار تقلب و تجهیزات مخفی برای تخلف در آزمون خبر داد. وحید مجید با اشاره به اقدامات این پلیس برای تأمین امنیت آزمون سراسری، گفت: «از حدود یک ماه پیش از برگزاری کنکور، با همکاری سازمان سنجش، تیم‌های تخصصی پلیس فتا وارد عمل شده و چهار روز مانده به آزمون نیز در حالت آماده‌باش کامل قرار گرفتند. طی این عملیات، نزدیک به ۲۰۰ گروه، کانال و لینک در پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی از جمله تلگرام و اینستاگرام تحت رصد دقیق قرار گرفتند که در نتیجه آن، ۴۰ نفر از افرادی که با وعده فروش سؤالات کنکور اقدام به کلاهبرداری می‌کردند، شناسایی و دستگیر شدند». او ادامه داد: «همچنین ۷۹ نفر دیگر که در زمینه فروش ابزار تقلب و تجهیزات مخفی برای تخلف در آزمون فعالیت داشتند نیز بازداشت و پرونده قضائی برای آنها تشکیل شده است». او در ادامه آماری از جرائم سایرین در کشور ارائه داد و گفت تهران، بیشترین میزان جرائم سایبری کشور را به خود اختصاص داده است: «به دلیل وسعت، تراکم جمعیت و فعالیت‌های اقتصادی پایتخت، ۱۵ درصد از کل جرائم فضای مجازی در این استان به ثبت رسیده است. پس از تهران، استان‌های اصفهان و خراسان رضوی هریک با ۹ درصد، فارس با حدود هشت درصد و خوزستان با پنج درصد، در رتبه‌های بعدی قرار دارند».

مرسدس بنز، نماینده ایران

گفت‌وگو با محسن برهانی درباره ابعاد غیرقانونی و پیامدهای ارسال پیامک‌های حجاب توسط ستاد امر به معروف

خط قرمز حریم خصوصی با پیامک رد شد

در روزهای اخیر، ارسال پیامک‌های هشداردهنده درباره

حجاب به شهروندان به یکی از موضوعات بحث‌برانگیز

و پرواکتش در فضای عمومی تبدیل شده است؛ اقدامی

که بسیاری آن را ناقض حریم خصوصی افراد و حقوق شهروندی می‌دانند

و درباره مبنای قانونی آن پرسش‌های جدی مطرح کرده‌اند. محسن برهانی،

استاد حقوق و از صاحب‌نظران برجسته در این حوزه، در گفت‌وگویی با

روزنامه «شرق» به تحلیل ابعاد حقوقی این موضوع پرداخت. برهانی با

استناد به اصول و مواد قانونی موجود، تأکید می‌کند که ستاد امر به معروف

❗ ارسال پیامک‌های هشدار حجاب از نظر حقوقی و قانونی

مستند مشخصی دارد؟ براساس کدام قانون یا آیین‌نامه،

نهاد‌های دولتی مجاز به ارسال این‌گونه پیامک‌ها هستند؟

مطلقاً هیچ نهادی درحال‌حاضر در کشور حق دادن تذکر در قالب پیامک را ندارد. البته بسیاری از این پیامک‌ها وقتی ارسال می‌شود، در ذیل آنها اسم ستاد امر به معروف و نهی از منکر آمده است. ستاد امر به معروف و نهی از منکر مستند به قانون حمایت از آلمان به معروف و ناهیان از منکر تشکیل شده، این قانون مربوط به سال ۱۳۹۴ است. وقتی به ماده ۱۶ این قانون مراجعه می‌کنیم، صریحاً در ماده ۱۶ تصریح شده که ستاد امر به معروف و نهی از منکر که در این قانون ستاد نامیده می‌شود، عهده‌دار وظایفی است و در ۱۲ بند به وظایف مختلف این ستاد اشاره می‌کند. وقتی به این بندهای دوازده‌گانه مراجعه می‌کنیم، می‌بینیم به‌هیچ‌عنوان این ستاد نه حق شناسایی افراد را دارد، نه حق تذکر‌دادن به افراد و نه حق ارسال پیامک برای آنها را دارد. در بندهای دوازده‌گانه ماده ۱۶ بسیار روشن است.

بنابراین از اساس، ستاد امر به معروف و نهی از منکر فاقد صلاحیت برای چنین اقدامی است. تلقی اشتباه این است که تصور شود ستاد امر به معروف و نهی از منکر متولی امرونی‌های مردم است، یعنی متولی است که امر به معروف و نهی از منکر کند. سپس وقتی که چنین صلاحیتی را برای خود در نظر می‌گیرند، سراغ قالب‌ها می‌روند و می‌گویند ما پیامک را به عنوان قالب این ماجرا در نظر گرفتیم. درحالی‌که اصلاً این حرف دقیق نیست. به عبارت دیگر، ما با ستادی مواجهیم که در طول این چند سال از ابتدای سال ۱۴۰۱ وارد اقداماتی شد که در ماه‌های اخیر رنگ و بوی دیگری پیدا کرده و مجموعه‌ای از خلاقیت‌ها و ابداعات خاص را مطرح کرده است، درحالی‌که اساساً این ستاد فاقد چنین صلاحیتی است و حق انجام چنین اقدامی را ندارد. کمتر کسی به این موضوع پرداخته که اساساً این ستاد حق ندارد که چرا؟! چون به نظر می‌رسد قانون‌گذار برای این ستاد بیشتر نقش سیاست‌گذاری و تعیین الگو و آسیب‌شناسی این امور را در نظر گرفته است، تعیین راهبر و شناسایی ظرفیت‌ها و این تعابیر را در بندهای دوازده‌گانه ماده ۱۶ آورده است. نه اینکه به‌طور مستقیم وارد شود و تذکر بدهد. اما آقایان چون این مداخله و تذکر را حق خود می‌دانند، وارد مرحله دوم شده‌اند و قالب آن را پیدا کرده‌اند. به این ترتیب می‌گویند که چکار کنیم؟ پیامک بزنیم. اصلاً این ستاد حق ندارد و صلاحیت ندارد که اقدام به امرونی‌های کند. پس این سه نکته فاقد صلاحیت قانونی بسیار مهم است. در حقوق عمومی این امر مسلم است که نهاد‌های حاکمیتی و سازمان‌های دولتی و مانند اینها، اصل بر صلاحیت‌نداشتن آنهاست مگر اینکه صریحاً قانونی صلاحیت را به آنها داده باشد. همان‌طوره که دیدیم، درباره ستاد امر به معروف و نهی از منکر، چنین صلاحیتی از نظر قانون در سال ۱۳۹۴ اعطا نشده است.

❗ با توجه به توضیحات شما درباره نداشتن صلاحیت قانونی

ستاد امر به معروف و نهی از منکر، چه نوع بی‌قانونی‌هایی دراین فرایند مشاهده می‌شود؟ و درصورت ادامه این اقدامات، چه عواقب قانونی برای ستاد و مسئولان آن در نظر گرفته خواهد شد؟

ما اینجا با چند بی‌قانونی مواجهیم. اولین مورد این است که یک نهاد صلاحیت ندارد، سپس این نهاد به شناسایی افراد اقدام می‌کند و برای شناسایی افراد مرتکب بی‌قانونی دوم می‌شود. سؤال این است که شما چگونه افراد را شناسایی می‌کنید؟ ضرورتاً باید به بانک‌های اطلاعاتی دسترسی داشته باشید تا افراد را شناسایی کنید. این اقدام شما غیرقانونی است، چرا؟ چون صلاحیت اولیه را نداشتید. بر چه اساسی مکاتبه کردید؟ و اسامی این افراد را از آنها گرفتید؟ به عبارت دیگر، مطالبه اسامی افراد شناسایی‌شده هم خارج از صلاحیت شماس‌ت و حق چنین اقدامی ندارید. بی‌قانونی سوم این است که در هر حال ارسال پیامک برای شما هزینه دارد. درست است که پیامک رایگان نیست اما شما آمده‌اید از وزارت ارتباطات خواسته‌اید این پیامک را به شخص موردنظران ارسال کنید. آیا در ازای این اقدام، وجهی پرداخت کرده‌اید یا خیر؟ ستاد نهی از منکر قطعاً هزینه داده است. این هزینه را از کجا داده‌اید؟ از همان چندصد میلیارد بودجه‌ای که به شما داده شده؟ این چندصد میلیارد بودجه دولت در مسیر صلاحیت قانونی‌تان به شما داده شده یا خیر؟ هزینه‌کردن بودجه دولت در مسیریی غیر از صلاحیت قانونی، هم غیرقانونی است و هم جرم است؛ بنابراین

درباره ارسال پیامک، حداقل ما با سه اقدام غیرقانونی مواجه هستیم که باعث می‌شود تمام این پروسه، یک روند غیرقانونی و قانون‌شکنانه باشد. چون این یک اقدام غیرقانونی و قانون‌شکنانه است، خودش مصداق منکر است و ما باید ستاد و مسئولان ستاد را که از این جریان مطلع هستند، نهی از منکر کنیم.

❗ درست است، اما آیا صرف ارسال یک تصویر یا ویدئو

می‌تواند مبنای اقدام قضائی یا انتظامی علیه مالک خودرو باشد؟

صرف ارسال یک تصویر، نمی‌تواند مستند صدور حکم در پرونده کشف حجاب قرار گیرد. به نظر می‌رسد ما با نوعی «جرم مستمر» یا «جرم مبتنی بر عادت» مواجه هستیم؛ یعنی هر روستری از سر افتادنی، جرم محسوب نمی‌شود. برای تحقق جرم، باید شرایطی وجود داشته باشد که بتوان گفت فرد «بدون حجاب شرعی» در انتظار عمومی ظاهر شده است. اگر لحظه‌ای شال کسی بیفتد و کسی از آن عکس بگیرد و بفرستد، این تصویر به‌هیچ‌وجه نمی‌تواند مبنای محکومیت قرار گیرد. علاوه بر این، همان‌طوره که بارها تأکید کرده‌ام، هیچ مسئولیتی متوجه صاحب خودرو نیست. خودرو نه «ابزار ارتکاب جرم» است و نه خود مرتکب جرم می‌شود. بلکه صرفاً «محل ارتکاب» است و افراد ممکن است در داخل خودرو مرتکب بی‌حجابی شوند. ازاین‌رو به‌هیچ‌وجه نمی‌توان خودرو را وسیله ارتکاب جرم دانست. به همین ترتیب، رعایت‌نکردن حجاب توسط راکب هیچ مسئولیتی برای مالک خودرو حتی اگر خودش هم راننده باشد ایجاد نمی‌کند. همان‌طوره که مراکرا گفتم‌ام، تمام توقیف‌های سیستمی یا فیزیکی خودروها بر این مبنا فاقد هرگونه مستند قانونی است.

❗ درشرایطی که تصاویرمربوط به رعایت‌نکردن حجاب، بدون اطلاع و رضایت افراد ثبت می‌شوند و مبنای ارسال پیامک‌های هشدار قرار می‌گیرند، این اقدام از نظر حقوقی تا چه اندازه با اصول حریم خصوصی و قوانین جاری کشور همخوانی دارد؟ آیا درنظام حقوقی ایران، برای ثبت و استفاده از تصاویر شهروندان در اماکن عمومی، مرز قانونی مشخصی تعریف شده است؟ این یک بحث مبنايي و نسبتاً مفصل است. امروزه در سطح جهانی، مباحث گسترده‌ای درخصوص نسبت بین «حق بر تصویر افراد» و «آزادی بیان» مطرح است. پرسش اصلی این است که آیا می‌توان از افراد در اماکن عمومی عکس گرفت و اینکه آیا عکس‌گرفتن از اشخاص به خودی خود نقض حریم خصوصی آنها محسوب می‌شود یا خیر؟ در این باره، هر دو طرف استدلال‌های جدی دارند. ظاهراً در اغلب نظام‌های حقوقی دنیا، دیدگاه غالب این است که گرفتن عکس از افراد در مکان‌های عمومی، مادامی که همراه با رفتار توهین‌آمیز یا مصداق سوءاستفاده نباشد، مجاز شمرده می‌شود. در ایران نیز ما هیچ مستند قانونی روشنی نداریم که به طور مشخص گرفتن عکس از افراد در اماکن عمومی را ممنوع کرده باشد. تنها چیزی که وجود دارد، این است که اگر آن تصویر مبتذل یا «مستهجن» باشد، بر اساس قانون جرائم رایانه‌ای، جرم‌نگاری می‌شود. اما به نظر می‌رسد در موضوع مورد بحث ما، یعنی درباره ثبت تصاویر مربوط به رعایت‌نکردن حجاب، چنین شرایطی اصلاً محقق نشده است. بنابراین این موضوع، از منظر حقوقی، فاقد یک ماده قانونی مشخص است.

❗ با توجه به ابعاد حقوقی، امنیتی و اطلاعاتی ارسال پیامک‌های هشدار حجاب، چه نهادهای با مراجع قانونی صلاحیت بررسی و رسیدگی به این اقدامات را دارند؟

صرف دریافت پیامک، چه درست باشد چه نادرست، فقط موجب نقض امنیت روانی شهروندان شده و متأسفانه چنین نقضی در حقوق ایران در این سطح، دارای ضمانت اجرای حقوقی یا کیفری مشخصی نیست. از نظر من هیئت پیگیری اجرای قانون اساسی حق اعتراض یا پیگیری در این زمینه را دارد و هم نهادهای نظارتی امنیتی، خصوصاً در بخشی که مربوط به نحوه دسترسی ستاد امر به معروف و نهی از منکر به بانک‌های اطلاعاتی، اسامی و شماره تلفن‌های افراد می‌شود. این موضوع یک مسئله جدی امنیتی است. دسترسی آسان و بی‌ضابطه به این اطلاعات و شناسایی شهروندان، باعث بروز نگرانی‌های امنیتی جدی می‌شود. بنابراین هم هیئت پیگیری اجرای قانون اساسی می‌تواند ورود کند و هم دولت، از این رو که بررسی‌کند آیا ستاد در حیطه صلاحیت قانونی خود عمل کرده یا خیر. علاوه بر این، سازمان بازرسی کل کشور نیز از حیث نظارت بر نحوه مصرف بودجه‌های عمومی می‌تواند ورود کند؛ اینکه آیا بودجه اختصاص‌یافته به ستاد، واقعاً در مسیر صلاحیت قانونی‌اش

و نهی از منکر نه‌تنها صلاحیتی برای انجام چنین اقداماتی ندارد، بلکه مکرراً از حدود اختیارات قانونی خود فراتر رفته است. او هشدار می‌دهد که ادامه این روند نه‌تنها

ناقض اصول حقوقی و قانونی کشور است، بلکه پیامدهای جدی برای اعتماد عمومی و امنیت اجتماعی در پی خواهد داشت. برهانی همچنین بر ضرورت پاسخ‌گویی نهادهای نظارتی و مسئول در برابر چنین تخلفاتی تأکید می‌کند.

پایمی روشن از او به گوش می‌رسد؛ چنین اقداماتی باید متوقف شوند، چراکه مغایر با قوانین و امنیت عمومی است.

هزینه می‌شود یا در امور خارج از صلاحیت قانونی به کار می‌رود. نکته اساسی اینجاست که موضوع فراتر از یک پیامک ساده است و ابعاد حقوقی، امنیتی و مالی آن باید به دقت مورد بررسی نهادهای ذی‌ربط قرار گیرد. نکته بسیار قابل توجه دیگر، توجه به ماده ۱۹ قانون حمایت از آلمان به معروف و ناهیان از منکر است. در این ماده، اعضای ستاد امر به معروف و نهی از منکر در قالب اشخاص حقیقی و حقوقی در ۱۷ بند مشخص شده‌اند. نکته جالب و مهم اینکه، در میان این اعضا، وزیر کشور، وزیر اطلاعات، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزیر آموزش و پرورش، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز حضور دارند.

❗ شما اشاره کردید که ستاد امر به معروف و نهی از منکر به طور مکرر مرتکب تخلف شده است. در این شرایط به نظر شما چه اقداماتی باید انجام شود تا این نهاد از اقدامات غیرقانونی خود دست بردارد؟

به نظر من یکی از اقداماتی که باید در اسرع وقت انجام شود، این است که این وزرا مشخص کنند آیا اقدامات اخیر انجام‌شده از سوی ستاد (از جمله ارسال پیامک‌ها و شناسایی افراد) مبتنی بر مصوبه‌ای رسمی از این ستاد بوده است؟ یعنی مصوبه‌ای که به تأیید و امضای این وزرا رسیده باشد، یا آنکه این اقدامات بدون هیچ‌گونه مصوبه رسمی و بدون اطلاع یا مشارکت اعضای ستاد و صرفاً به طور مستقل از سوی بدنه ستاد انجام شده است؟ چراکه با توجه به وزن و ترکیب اعضای ستاد، مشخصاً دولت در این ساختار سهم و نقش بالایی دارد و اگر این وزرا در جریان نبوده‌اند یا این اقدامات را تأیید نمی‌کنند، به‌راحتی می‌توانند این روند را متوقف کنند؛ روندی که به‌وضوح منجر به نقض امنیت روانی شهروندان شده و در سطح کلان‌تر، امنیت اجتماعی را نیز از طریق مداخلات غیرقانونی در معرض آسیب قرار داده است.

❗ نقش دادستانی در این فرایند چیست؟ آیا این اقدامات بدون دستور قضائی انجام می‌شود یا با مجوز رسمی؟

تا آنجا که بنده اطلاع دارم و بررسی میدانی کرده‌ام، از آغاز این سلسله اقدامات از ارسال پیامک‌های هشدار گرفته تا توقیف خودروها و پلمب مغازه‌ها و مراکز تجاری، اساساً دستگاه قضائی و دادستانی در این فرایندها هیچ‌گونه مداخله‌ای نداشته‌اند. علت هم روشن است: دستگاه قضائی و قضات کشور به‌خوبی از مواد قانونی مطلع‌اند و به همین دلیل نمی‌توان از آنها مطالبه اقدامی غیرقانونی داشت. بنابراین در اقدامات انجام‌شده طی سال‌ها و به‌ویژه ماه‌های اخیر، مشاهده می‌شود که هیچ‌گونه دستور قضائی از سوی مقام تحقیق –اعم از بازپرس یا دادیار– در میان نبوده و به نظر می‌رسد این اقدامات بدون هماهنگی یا دخال‌ت دستگاه قضائی انجام شده‌اند. از این رو، نمی‌توان چنین اعمالی را ناشی از مجوز یا تجویز قوه قضائیه تلقی کرد؛ به‌ویژه آنکه اصولاً این قوه، قانوناً اختیار صدور چنین مجوزی را ندارد و خوشبختانه در بیشتر موارد نیز از مداخله در این مسیر غیرقانونی خودداری کرده است.

❗ آیا نهادهایی مانند ستاد امر به معروف و نهی از منکر می‌توانند به بهانه مقابله با یک تخلف، خود مرتکب نقض قانون شوند؟ مرز بین برخورد قانونی با جرم و اقدامات فراقانونی کجاست و چه مبنی صلاحیت تشخیص و نظارت بر آن را دارد؟

بارها تأکید شده که ارتکاب یک جرم یا رفتار خلاف قانون به‌هیچ‌عنوان برای افراد، ستاده‌ا، نهادهای یا ارگان‌ها حق برخورد به‌صورت مطلق ایجاد نمی‌کند؛ بلکه هرگونه برخورد با یک موضوع غیرقانونی باید در چارچوب قوانین و مقررات انجام شود. نمی‌توان ادعا کرد که چون یک رفتار غیرقانونی است، پس ما مجازیم هر اقدامی نسبت به آن انجام دهیم. این اصل، یکی از مسائل اساسی و بنیادین حقوقی است که متأسفانه در موارد اخیر مورد توجه قرار نگرفته است. در دو سال اخیر، به‌ویژه از ابتدای سال ۱۴۰۱، با اقدامات زیادی روبه‌رو بوده‌ایم که اساساً غیرقانونی‌اند؛ چراکه این اقدامات خارج از صلاحیت قانونی افراد و نهادهای انجام شده است. دسترسی به یک جرم یا تخلف باید همیشه در چارچوب قانونی و با رعایت نگرانی‌های قانونی انجام شود. اما متأسفانه در مواردی که در کشور شاهد بوده‌ایم، اقدامات مانند ارسال پیامک‌ها، تهدیدها، شناسایی‌ها و دسترسی‌های غیرمجاز، همگی مصداق اقدامات غیرقانونی هستند. بسیار مهم است توجه کنیم خود ستاد امر به معروف و نهی از منکر بارها در ارتکاب اقدامات غیرقانونی مداخله کرده و باید مورد نهی قرار گیرد.

امروز چه خبر

هشدار سازمان غذاودارو درباره آمپول لاغری

شرق: روابط‌عمومی سازمان غذا و دارو با هشدار نسبت به عرضه غیرقانونی آمپول مونجارو اعلام کرد: این فرآورده دارویی در فهرست رسمی داروهای مجاز کشور ثبت نشده و مصرف آن می‌تواند عوارض جبران‌ناپذیری همراه داشته باشد. بر اساس اعلام این سازمان، پیرو گزارش‌ها آمپول مونجارو (Mounjaro) با نام ژنریک تیرزپاتاید که به صورت قاچاق از کشورهای مختلف وارد کشور می‌شود، فاقد هرگونه مجوز رسمی از این سازمان است و در فهرست داروهای مجاز کشور به ثبت نرسیده است. در این اطلاعیه آمده: «متأسفانه گزارش‌ها حاکی از افزایش تقاضا برای این فرآورده قاچاق است که موجب شکل‌گیری تجارت سیاه برخی افراد و مراکز فاقد صلاحیت در حوزه سلامت شده است. این روند نگران‌کننده، بستری برای تجویزهای غیرضروری و مصرف خودسرانه این دارو توسط سودجویان فراهم کرده است». سازمان غذا و دارو با تأکید بر حساسیت بالای این دارو نسبت به شرایط نگهداری، به‌ویژه ضرورت رعایت دقیق زنجیره سرد، هشدار داد: «رعایت‌نکردن شرایط نگهداری می‌تواند منجر به کاهش اثربخشی و بروز خطرات جدی برای مصرف‌کننده شود. همچنین، عرضه انواع تقلبی این فرآورده با بسته‌بندی مشابه و قیمت‌ها بالا تا ۵۰ میلیون تومان برای هر قلم در ماه، از دیگر نگرانی‌های جدی در این خصوص است».

افزایش ۱۰درصدی جمعیت سالمندی

شرق: رئیس جامعه پزشکان متخصص داخلی ایران گفت: «حدود ۳۰ سال گذشته فقط پنج درصد جمعیت کشور سالمند بود اما در مدت چند سال اخیر متوجه شدیم که این رقم به ۱۰ درصد افزایش یافته است». ایرج خسرونی‌ا با بیان اینکه جمعیت سالمندان کشور هر روز در حال افزایش است، افزود: «بر اساس هرم سنی و جمعیتی باید قاعده هرم را جوانان زیر ۱۵ سال تشکیل دهند و رأس هرم را افراد بالای ۶۵ سال که متأسفانه تناسب این هرم در حال برهم‌خوردن است». او ادامه داد: «بر اساس آمار سال‌های گذشته، در جهان از هر ۱۱ نفر یک نفر سالمند بود اما در سال‌های اخیر به طور میانگین از هر شش نفر در دنیا یک نفر سالمند است. انتظار داریم هر ۱۰۰ سال یک بار جمعیت سالمندان جهان دو برابر شود اما متأسفانه در ایران هر ۲۰ تا ۳۰ سال جمعیت سالمندان دو برابر می‌شود و این سیاست‌گذاری درستی در کشور انجام نشود، با رشد انفجاری جمعیت سالمندان کشور، مشکلات متعددی نیز خواهیم داشت». بر اساس اعلام رئیس جامعه پزشکان متخصص داخلی ایران، سالمندان به پزشک متخصص و امکانات درمانی اختصاصی همچین مکان‌های ورزشی و تفریحی خاص خود نیاز دارند که روی کاغذ استانداردهایی برای آن نوشته و تدوین شده اما در واقع چیزی به طور جدی و مشهود مشاهده نمی‌شود.

راه‌اندازی پایگاه‌سوادآموزی درمدارس ابتدایی

رئیس سازمان نهضت سوادآموزی گفت: از این پس به‌جای جست‌وجو برای یافتن بی‌سوادان، در هر مدرسه ابتدایی یک پایگاه سوادآموزی در شیفت مخالف راه‌اندازی می‌شود که تحت نظارت مدیر آموزشگاه و کارشناسان نهضت فعالیت خواهد کرد. عبدالرضا فولادوند افزود: «در سال تحصیلی آینده، شاهد تغییر ریل فعالیت‌ها از عرضه‌محوری به تقاضا‌محوری خواهیم بود. از این پس به‌جای جست‌وجو برای یافتن بی‌سوادان، در هر مدرسه ابتدایی یک پایگاه سوادآموزی در شیفت مخالف راه‌اندازی می‌شود که تحت نظارت مدیر آموزشگاه و کارشناسان نهضت فعالیت خواهد کرد». او ادامه داد: «سواد فقط خواندن و نوشتن نیست، در تعریف جدید یونسکو، سواد دارای ۱۲ بعد مهارتی شامل سواد دیجیتال، رسانه‌ای، حقوقی، سلامت، شغلی، فرهنگی، مالی، محیط‌زیستی، سلاطی، علمی، انرژی و پایه است که هر فرد باسواد باید آنها را داشته باشد». رئیس سازمان نهضت سوادآموزی وزارت آموزش و پرورش با اشاره به تصویب بازگری اساسنامه این سازمان در مجلس شورای اسلامی گفت: «در ساختار جدید، سازمان نهضت سوادآموزی به آموزش عمومی و مادام‌العمر تغییر ماهیت می‌دهد و آموزش مهارت‌های فردی و اجتماعی به عنوان یکی از ماموریت‌های اصلی سازمان در نظر گرفته شده است».